

Eerst denken, dan doen

STEL JEZELF VOORAF DE VRAAG
OF DIT WEL KAN

Cumelaondernemers zijn van aanpakken. Heeft een klant of opdrachtgever een probleem, dan lossen zij het wel op. Een mooie instelling, die hun bedrijven geliefd en gewaardeerd maakt bij klanten en opdrachtgevers. Toch zijn er situaties waarin het beter is om eerst na te denken en na te vragen of wat je wilt doen eigenlijk wel kan. Het lijkt een beetje een tegeltjeswijsheid, maar het helpt ook in de praktijk!

Onlangs zei één van onze leden het tegen me: "Ik denk graag in oplossingen." Dat is ook heel goed, want er zijn al problemen genoeg in de wereld. Van adviseurs in onze sector krijgen we echter signalen dat onze leden soms onverantwoorde en ondoordachte risico's nemen. Risico's die eenvoudig zijn te vermijden en veel leed kunnen voorkomen.

HET GEVOLG KAN ZIJN DAT ER ONVERANTWOORDE RISICO'S WORDEN GENOMEN EN ER UITEINDELIJK EEN FORSE BOETE VOLGT OF DAT ER ERNSTIG LETSEL ONTSTAAT

Wat ze dan tegenkomen, zijn initiatieven waarin agrarische reststromen worden verzameld en met een eenvoudige bewerking weer als 'meststof' in de landbouw worden aangeboden. Dit alles onder het mom van "We willen toch naar kringlooplandbouw?" Verder krijgen zij signalen over bedrijven die al dan niet bewust deelnemen aan zaken die samenhangen met mestfraude. Ook zien zij situaties waarin er forse risico's worden genomen met de fysieke veiligheid. De medewerker denkt: dit kan wel even, het lukt me wel. Het gevolg kan zijn dat er onverantwoorde risico's worden genomen en er uiteindelijk een forse boete volgt of dat er ernstig letsel ontstaat.

WANNEER IS HET AFVAL?

Of een restproduct uit de landbouw afval is, hangt af van wat de houder van die reststroom van plan

EEN VOORBEELD VAN IETS WAT AFVAL WORDT

Een fruitteiler verkoopt via een fruitauto-maat appels. Als de appels daar een aantal dagen hebben gelegen, wordt de kwaliteit minder en zijn ze niet meer verkoopbaar aan consumenten. De appels kunnen nog wel worden verkocht aan melkveehouder in de buurt, alleen hebben ze dan een veel lagere waarde dan voorheen. Omdat de fruitteiler de appels niet meer voor menselijke consumptie kan verkopen, moet hij zich ervan ontdoen. Formeel is het dus afval geworden en daarvoor gelden strenge regels. De melkveehouder zou dus - in formele zin - een inzamelaar en verwerker van afval moeten zijn, wil hij die appels kunnen inzamelen, kopen en verwerken.

is ermee te gaan doen. Een restproduct of reststroom is afval als de houder zich ervan ontdoet, van plan is zich ervan te ontdoen of zich ervan moet ontdoen.

Wanneer het cumelabedrijf een reststroom wil afnemen waarvan een teler zich ontdoet, neemt het afval in en moet het daarvoor aan de juiste voorwaarden voldoen. Bovendien mag deze reststroom niet zo maar na een eenvoudige bewerking op het land worden gebracht als meststof. Je bent dan afval aan het storten en dat is in het algemeen verboden. Het is dus belangrijk om eerst even goed na te denken en zo nodig advies te vragen of wat je van plan bent wel mag.

MESTFRAUDE

Cumelabedrijven worden soms betrokken bij handelingen met mest waarvan je kunt weten dat dit niet kan kloppen. Krijg je de opdracht om grote hoeveelheden dunne fractie op een perceel uit te rijden, dan kan dat nooit goed zijn voor de bodem en voor het grondwater. Als je mest kunt afnemen of leveren tegen wel heel aantrekkelijke condities - haast te mooi om waar te zijn - dan is het meestal ook te mooi om waar te zijn en word je ingeschakeld in een fraudeopzet.

Wees je bewust van het feit dat het in de Meststoffenwet ook strafbaar is als je meewerkt aan fraude terwijl je zelf de fraude niet pleegt. Stop met het meewerken en meld de situatie bij Cumela. Wij kunnen ervoor zorgen dat signalen anoniem bij de handhavende diensten bekend worden.

WEES JE BEWUST VAN HET FEIT DAT HET IN DE MESTSTOFFENWET OOK STRAFBAAR IS ALS JE MEEWERKT AAN FRAUDE TERWIJL JE ZELF DE FRAUDE NIET PLEEGT

FYSIEKE RISICO'S

Elk bedrijf met personeel moet een risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E) hebben. Het doel van de RI&E is het beheersen van de risico's die de veiligheid en de gezondheid van het personeel bedreigen. Onder personeel worden ook verstaan meewerkende gezinsleden, stagiairs, inhuurkrachten, uitzendkrachten en vrijwilligers.

De RI&E is - als het goed is - toegespitst op de activiteiten die je normaal gesproken uitvoert. Ga je echter nieuwe activiteiten ondernemen, dan kunnen ook de risico's voor jezelf en voor je personeel veranderen. Wees je daarvan bewust en vul de RI&E aan met de nieuwe activiteiten. Bovendien kunnen ook de omstandigheden veranderen (denk bijvoorbeeld aan de huidige coronapandemie), waardoor de risico's ook anders worden. Daarom is

ENKELE RESTSTROMEN DIE ALS AFVAL MOETEN WORDEN GEZIEN

LEKWATER UIT SUBSTRAAT

Het gaat hier om lekwater dat afkomstig is van substraat uit kassen ten behoeve van de teelt van bijvoorbeeld tomaten. Bij het leegruimen van kassen komt veel substraatmateriaal en plantmateriaal uit de kassen. Het substraatmateriaal is meestal verzadigd van vocht. Bij inname van dit substraatmateriaal wordt het vocht dat rijk is aan nutriënten en vergelijkbaar is met meststoffen uit bijlage Aa van de Meststoffenwet aangemerkt als afvalstof. Dit lekwater kan daarom niet worden afgevoerd als meststof en op het land worden gebracht, maar dient als afvalstof te worden afgevoerd. Reden hiervoor is dat de telers zich hebben ontdaan van een afvalstof (substraatmateriaal) en dat een afgeleide daarvan - het lekwater - ook als afval moet worden aangemerkt.

STRUVIET

Struviet uit de mestverwerking of rioolwaterzuivering kan zowel een afvalstof, een anorganische meststof, een organische meststof als een dierlijke meststof zijn. Dit kan verschillen per locatie waar die is geproduceerd.

- Struviet als afvalstof: transport van struviet met de status van afvalstof die wordt ingezet als grondstof mag alleen worden uitgevoerd door een VIHB-geregistreerde vervoerder. Bij het transport moet een begeleidingsbrief worden gebruikt met vermelding van de Eural-code, bijvoorbeeld 19.08.05 voor struviet uit slib van stedelijk afvalwater.
- Struviet als anorganische meststof: voor struviet (met de status van afvalstof) die als meststof wordt vervoerd, kan een normaal CMR worden gebruikt met de vermelding dat het een meststof (categorie herwonnen fosfaten) betreft.
- Struviet als organische meststof: struviet gewonnen uit organische meststoffen moet afhankelijk van het verwerkingsprincipe aangemerkt blijven als organische meststof. Hiervoor kan een normaal CMR worden gebruikt met de vermelding dat het een organische meststof betreft.
- Struviet als dierlijke meststof: struviet gewonnen uit (een mengsel met) dierlijke meststoffen blijft aangemerkt als dierlijke meststof. Hiervoor moet een VDM worden opgemaakt en bij transport moet de struviet worden bemonsterd, gewogen en met AGR/GPS worden vervoerd.

het van belang steeds te blijven nadenken over de risico's die jij en je medewerkers lopen. Voordat het werk begint, moet de beoordeling van de risico's zijn toegevoegd aan de RI&E. In beide gevallen geldt: beter eerst denken, dan doen!

Tekst: Hans Verkerk
beleidsmedewerker meststoffendistributie
Foto's: Cumela Communicatie